

ETH DIARI

Numerò 19
Diuendres 29 de gèr 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

CATALONHA INGRESSÈC 1.137 BILIONS PER TORISME EN 1998, UN 11,4 PER CENT MÈS QU'ETH DARRÈR

Es ingressi per torisme de Catalonha pugèren en 1998 a 1.137 bilions de pessetes, çò que supause un augment der 11,4 per cent respècte ath darrèr an, segontes es donades hètes publiques aué peth conselhèr d'Indústria, Comèrç e Torisme, Antoni Subirà, en marc dera sala Fitur a Madrid.

Catalonha recebec est'an passat un totau de 17.969.000 toristes, çò que supause un augment deth 7,3 per cent. Es toristes estrangèrs sigueren 11.093.000, damb un increment deth 6,2 per cent. Eth màger augment, autanplan, se produsic damb toristes dera rèsta d'Espanha, que sigueren 4.762.000 (un 13,4 per cent), eth Regne Unit (9,1 per cent), Païsi Baishi (7 per cent). Es destinacions principaus des estrangèrs siguec era Còsta Brava (32 per cent), era Còsta Daurada (29 per cent) e Barcelona (24 per cent).

Era estança mieja des toristes en Catalonha se situèc en 9,6 nets e era despena mieja per torista estrangèr siguec de 56.060 pessetes.

Es que mès gastèren sigueren es britanics,

damb ua mieja de 64.600 pessetes. Eth numerò totau de pernòctacions siguec de 143.171.000, damb un augment deth 4,8 per cent.

Eth grad de satisfaccion des toristes estec en 7,9 punts dessús 10. Es concèptes mès valorats sigueren, per aguest orde, era relacion paisatge-natura, era qualitat der aigua de banh enes platges e eth tracte e atencion personau recebudí.

Eth conselhèr Subirà senhalèc qu'en 1999 se realisèc nauaments era campanha "Apròpa-te", qu'a estat er esfòrç publicitari mès important de Torisme de Catalonha, er organisme dera Generalitat encargat dera promocion toristica. Aguest an poderàn participar nauaments es patronats provinciaus de torisme (Còsta Brava Girona, Ara Lhèida e Còsta Daurada).

Atau medeish, pendent aguest an contunharà era promocion internacionau de torisme catalan e se realisaràn plans d'excellència e dinamisacion toristica enes poblacions de Lhoret, Salòu-Cambrils e Ròses. Ath delà, se potenciarà er us der Internet coma esturment de difusion der encastre toristic e se promocionarà eth torisme relacionat damb era practica deth gòlf.

LHÈIDA CIUTAT E ERA VAL D'ARAN ES PRUMÈRS LòCS D'OCUPACION OSTALÈRA EN 1998 DERA DEMARCACION DE LHÈIDA

ERA OCUPACION OSTALÈRA ENA PROVÍNCIA DE LHÈIDA AUMENTÈC UN 22 PER CENT ETH 1998

Era ocupacion ostalèra ena província de Lhèida aumentèc un 22 per cent er an 1998 respècte er an 1997, segontes informèc eth Patronat Intercomarcau de Torisme Tèrres de Lhèida, dera Deputacion de Lhèida.

Segontes aguestes donades, era ocupacion ostalèra pendent 1998 siguec deth 37,37 per cent, çò que supause un increment deth 22,35 per cent respècte ar an anterior, en quau era ocupacion ostalèra anèc deth 30,54 per cent.

Per parçans, era ciutat de Lhèida e era Val d'Aran ocupen eth

prumèr lòc damb un 43,41 e un 41,49 per cent d'ocupacion, respectiuaments. Les seguissen eth Naut Urgelh-Cerdanha (36,26 %), Palhars Jussà (33,40), Nauta Ribagòrça (33,22), Palhars Sobirà (32,72) e Solsonés (23,79). Es autes comarques an aut ua ocupacion deth 32,69 per cent.

Per mesi, era maxima ocupacion siguec en agost (65,40 %), seguit de junhsèga (49,50), seteme (47,10), deseme (38,60), hebreuèr (36,56) e octubre (34,00). Eth peyor mes siguec eth d'abriu, damb un 27,26 per cent.

ES IMATGES DETH DIA

Es comèrci d'Armènia (Colòmbia) an estat assautadi pes ciutadans, que dauant era mancança de viuers an gessut tath carrèr entà cercar minjar. Pr'amor dera pòga organizacion, era ajuda umanitària enviada a estat magasemada pendent dus dies.

"Giraldilha" ei era mascòta dera setau edicion des Mondiaus d'Atletisme. Aguesti campionats se disputaràn eth pròpleu mes d'agost en tot èster era ciutat de Sevilla successora de Helsinki, Roma, Tokio, Stuttgart, Gotemborg e Atènes.

EDITORIAU

QÜESTIONS PERSONAUS

Qu'ei ben sabut que tot en aguest mon depen des qüestions personaus, e encara mès es qüestions personaus condicionant eth terren politic. A viatges senon i a quimica entre dus politics, entres dus òmes o hemnes de negòcis o simplement entre dus tecnicos, i a qüestions que calerie hèr amassa e alavetz non se hèn, o se hèn remosigant o simplement fracassen.

En Andòrra i a ua accèpcion lingüistica -que trobam en dictionari- qu'ei hèr er andorran, que vò dider hèr eth soèc mès tamb mala intencion; dit d'un aute biais que signifiec deishar es causes que se poirissen entà veir s'ei possible des. hèr er aute o eth sòn projècte.

Hèr er aranés qu'ei tota ua auta accèpcion lingüistica incorporable en argòt popular e dilhèu gesserà en nòste dictionari.

Qué vò dider hèr er aranés en contèxte a on parlam? (rebrembam'ac, eth contèxte dera definicion ei eth deth

lenguatge d'argòt e (Contunhe darrèr)

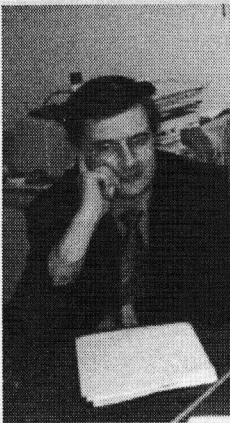

ETH DIARI amplie es sòns productes editoriaus e a de besonh incorporar mès personau.

CERCAM periodistes free-lance; illustradors; correctors de catalan, castelhan e galhèc; administratius; comerciaus i repartidors.

Trucatz entà entrevista, pes tardes ath telefon 973 64 17 72

COLLABORACIONS PERSONAUS

Lums, colors, musica, parlaments, aplaudiments, discorsi, coctèls, microfòns, decoradors, cava, periodistes, crambèrs, enregistraments, vestits espectaculars... A on èm? En ua escena teatrau? Bronit e plan de tapatge. Idiomes: anglés, catalan, alemanh, francés, aranés tanben, arab, italian... Criden pes nautaveus a Mr. Scaf Arovalh, en tot qu'uns auti nautaveus anòncien eth nòm d'ua sala d'amassades... Èm en un aeropòrt internacionau? Codinèrs, crambèrs, cafetères, bronit de molinèts, cigars, mès cava, *snaks*, chuc d'iranjá, aigua tamb gas. Toti parlen plan naut. Musica plan fòrta, taules, cagires, sofàs, barres de bar

e canapés.

Èm en ua sòrta de disco?

O en ua gran hèsta?

Amassades, fòtos, prètzis, contractes, *release*, *workshoops*, aufèr-

tes, sasons, grops, percentatges, comissions e condicions.

J'ac sai, èm en ua empresa d'intermediacion.

Dolars, *sterlings*, marcs, francs, din.hars, lires, escuts, tanben euros.

Èm en ua taula de cambi bancària?

Transparéncias, projeccions, presentacions, ròdes de premsa, conferéncias, collòquis-ponéncias, esquemes de trabalh, estratègies de mercat, perfiu de clients.

Ah! Èm en un gran congrès?

Cansament, mau de cap, antiacids e aspirines, pès holats, cames vençudes, afonia.

Qu'ara ja sabi a on èm!

Èm en FITUR 1999.

FITUR (Hèira Internacionau de Torisme en Madrid) qu'ei açò e plan mès. Me calerà parlar de fòrça d'autes causes.

E cau meté-i es sentiments, es ganes de trabalhar, eth trabalh ben hèt, uns resultats que repercutiràn tot er an. Mès de tot açò ne parlarèm seriósament, plan mès seriósament en un aute moment.

Miquel Campà

AGENDA

9.45/ 11.40/ 13.30 e 14.30 Despartiment de prèmis en Baqueira Beret des corsis d'esquí, esquí setmana e snowboard.

22.30 ores
Cine Vielha:
L'arbre de les cireres
(catalan)

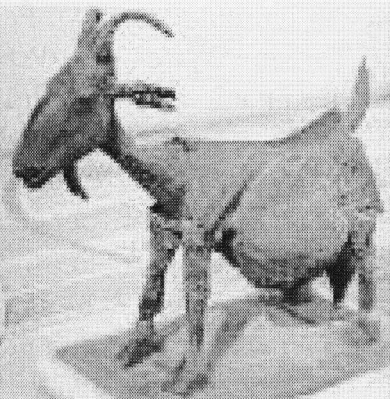

23/2 ores Ritmes
'Caribenhs' en
Tiffany's. Vaquèira.

SAMARANCH DÈISHE ERA PRESIDÉNCIA DERA CAIXA

Ager ath ser eth president deth Comitè Olimpic Internacionau (COI), Joan Antoni Samaranch, dimitic coma president de "La Caixa" per peticion pròpria. Era decision a estat prenuda en Conselh d'Administracion dera entitat, que se celebrèc ager en Barcelona. Josep Vilarasau, enquia ara director generau, serà eth sòn substitut. Ad aguest lo substituirà Isidre Fainé. Samaranch se tròbe actuament en miei d'ua fòrta tension provocada pes escandals de corrupcion de diuersi membres deth Comitè olimpic Internacionau.

ERA BLAGADERA D'ARAN

...tamb perdon

Semble qu'es periodistes deth país auem problèmas entà trobar notícies, e inclús ua gran dauna dera ràdio a de prebotjar qu'es politics, trangats de tecnicos, convoquen pressadament ròdes de premsa entà que se les explique com s'an presentat es déuers hèts en normalisacion der aranés as comissaris politico-tecnico-administratius vengudi dera metropòli. Geniau! Era gent deth marqueting e *merchandising* deth diari a prepausat qu'eth pròplèu an dongam coma present -mielhor venèsquem- ua agenda, entà qu'es caps de protocòu, es caps de relacions publicas e es caps de gabinet deth Conselh e des ajuntaments se i anòten, tamb pro temps d'auança, trobades, amassades, convocatòries e contactes tamb era premsa.

Çò que sembla ei que non i a sessions publicas deth plenari deth Conselh des qu'er alcalde que pòrte un peish dejós eth braç nomentèc, *injustament e d'un biais abusiu*, ar aorable caçaire de prepotent, e aguest sentencièc qu'es preguntes dera oposicion serien contestades per escrit. Es males lengües diden que non convòquen conselh entà non dar possibilitat, en plia campanha electorau, que cap membre dera *shordanta* oposicion pogue ludí-se en tot hèr quauqua critica dura. Tot e qu'es lengües mès bifides deth país senhalen qu'era reiau oposicion -era mès aranesa, era mès *maragalliana*- a perdut velocitat e non a detalhat cap tipe de programa sectoriau, e qu'ei un *progrès* incapable de defèner era precarietat deth sector trabalhador deth torisme. "Ei que s'ac hèssem, non mos votarie arrés". Voleràn dider, era patronau. Ua oposicion de *pan tamb òli* incapable de hèr çò que hè eth gran caçaire entre era poblacion, qu'ei convidar a toti a béuer e blagar e mès blagar, e coma diden es espanhòus a hèr *compadreo*. Qui hè aguest *compadreo* ei er alcalde president de tot, qu'a despriet dera sua gota e es sues ganes de jubilacion -que tan mereishuda a- ei ath pè deth canon en tot despèner es sòs de liure designacion e de representacion qu'a assignadi, per exemple, en FITUR'99 en Madrid. Dera bailia deth caplòc mos an hèt a saber qu'eth senhor alcalde cada an, des de hè vint, a anat a FITUR. Felicitats! Li recomanam que campe fòrça es *stands* e de tornada mos explique çò que hègen eth senhor 'guerra' deth Conselh, eth sòn assessor e es sues dues polides ostesses. Eth senhor baile ja a anat entar aeropòrt tamb eth nau coche dera bailia? Guairi milions mos a costat a toti es ciutadans de Vielha eth miei de transpòrt deth senhor alcalde?

Contunham tamb era lista inacababla de visitaires illustres entàs pistes dera estacion-neuridora-d'Aran. Aguest còp, tamb accident e lesions incluides, auem agut enes nòstes pistes ara exministra de Cultura e futura presidenta deth Senat. Gessa qu'a er aonor d'acuelher ara fatau esquiara que non n'a ne idia d'arren. "*El aranés? Qué es, un grupo de música?*".

CONVOCATÒRIA DETH CONSELH ASSESSOR D'ETH DIARI

Entath dijaus 4 de hereuèr de 1999, tàs 20 ores qu'ei convocada era tresau amassada plenària deth Conselh Assessor d'ETH DIARI, en locau dera redaccion deth diari en Vielha, carrèr Doctor Manèl Vidal locau numerò 5.

Er orde deth dia qu'ei eth següent:

1. Avaloracion des 26 primèrs numeròs d'ETH DIARI
2. Campanha de soscripcions.
3. Anoncians.
4. Declaracion d'ETH DIARI coma producte d'interès culturau. Era relacion tamb es Institucions.
5. Naui productes editoriaus.
6. Seminari permanent deth programa de revirada informatizada der aranés: PROGRAMA ARANET

YAHOO!

GEOCITIES,
UN DES SERVIDORS
D'INTERNET DAMB
MÈS PLANES
ELECTRONIQUES
OCCITANES EI
CROMPAT PER YAHOO!

Ager, Yahoo! eth popular cercaire de planes electronicas, es *webs* d'Internet, cromptèc Geocities, un des servidors de planes *web* qu'acuelh grana part des *webs* occitanes existentes. Era crompa siguec per ua quantitat de 3.600 milions de dolars, mès de miei bilion de pessetes. Geocities, segontes era consultora Media Matrix, qu'ei era tresau plana mès visitada en hilat darrèr des cercaires americans Yahoo! e AOL (American On Line), e a auut mès de 19 milions de visites pendent eth darrèr mes de deseme.

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrer Doctor Manèl Vidal
locau num.5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Companyns.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dissenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI a Vielha

Tirada: 1000 exemplars.

7. Atenèu d'Aran.

8. Era campanha electorau e ETH DIARI.

9. Sugeriments e preguntes.

Era lista de convocadi entath Conselh Assessor d'ETH DIARI ei era que seguis:

Union Democratica Aranesa, Convergència Democratica Aranesa, Unitat d'Aran, Partit Popular aranés, Agropacion Gent d'Aran, Lengua Viua, Es Corbilhuèrs de Les, Grèmi d'Ostalariá, Comissions Obrèras, Union Generau de Trabalhadors, rector dera parròquia de Sant Miquèu, rector dera parròquia de Gausac, CITVA, IES d'Aran, Fondacion Musèu Etnologic, Grop de Mestres, Escòles d'Aran, Centre de Recorsi Pedagogics, Es Sautarèths de Bossòst, Còlha Sta. Maria de Mijaran, Es Fradins de Vielha, Escòla Aranesa d'Esquí, Baqueira Beret, Conselh Esportiu Val d'Aran, CEVA, CAEI, Centre de Cultura de Bossòst e, a títol personau, Rosèr Faure, Paco Boya, Pilar Busquets e Amparo Serrano.